

Almanach

För Året
Ester vår Frälsares CHRISTI
Födelse

1781.

Til GOTHEBORGS Horizont.

Eller 57 grad. 42 min. Pol-högd, och 22 tids-
min. Meridian. Skillnad Wäster om Upsala
Observatorium.

Ester Hans Kongl. Maj:ts Nådigste
stadgande, utgifwen

Af Dessa Wetenskaps: Academie.

Exemplaret säljes häftadt och skuret för i Skill.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe.

Under råttelse,

Författad af Kongl. Collegio Medico, på hvad
sätt de, som utur vattnet såsom drunknade
blifvit upptagne, och de som synas quasde af
os, böra stötas.

Av Tabell-werket beskrives, at vid pōz 600 mārs
nissor hår i Riket årligen omkomma i vattnet.
Det är ingen trefvel, at ju många af dem, ehuru
de såsom döde utur sjön blifvit upptagne, hafta ännu
haft lif och kunnat wederfås, om de strax efter
upptagandet blifvit rått stötte. Men har haft ganz
ka många exemplar utomlands, at äfven de, som
legat hela timmar i vattnet, och vid upptagandet ej
äfswit minsta tecken til lif, dock genom sådan stötsh
som nu skal bestisfras, kommit sig före och blifvit
aldeles friske igen. Icke allenaft Christietia, utan od
mänsklig skuldighet ålägger os, at vid sådana til
fällen försöka det yttersta.

1) Bör en såsom drunknad upptagen, med uplyft
tadt hufvud båras til et tert rum, der afkladas och
täckas med torra kläder, eller läggas i en upvärmd
säng, vänd på ena sidan, med hufvudet högre än
den öfriga kroppen. I bråf af annat, kan kroppen
läggas i Solen, inhåddas i linn asta, sand eller
gödsel. Har olyckan hänt vintertiden, eller är krop
pen

pen redan helt fall, bör rummet ej vara mycket
varmt, och den sjuka ingalunda läggas för elden.

2) Genom en penna eller et rör, eller en knifflida,
som är affturen i smalare ändan, eller annat ihå-
ligt verktyg, som införes i den ena näsbärren, un-
der det den andra tiltäppes, bläser man lust in i
lungorna, och åter drager den ut igen. Hro näsbär-
rarne af slem tiltäppt, bläses lusten på lika sätt
in genom munnen, under det näsbärarna noga til-
täppas; eller dock lägger någon närvärande sin man-
öfwer den sjukas mun, och uppläfee starkt des lu-
ngor. Här til kan dock en vanlig pust nyttjas. Un-
der ventilen, som suger den ren a lusten i pusien, är
nyttigt at sätta en kopp med Stinkspiritus, eller dry-
pa några droppar deraf inom ventilen i pusen, på
det ändorna må tryckas in i lungan. På hviskeleder
sättet inblåsningen ske, bör stupen lindrigt tryckas
bakåt, för at stappa lusten friare inlopp. Allenasi några
få inblåsningar göras i sender, och om man finner, at
hjertat börjar röras, må inblåsningarna göras än
worsammare, at ej det upgwicknade lifvet utsläckes.

3) Medan detta förehafwes, bör kroppen gnidas
med varma händer, torra ylle kläder, borsiar, eller
i nödfall med hö eller halm, och ske det häst under
kläderna, på det den uppkommande warmen må bhe-
hållas.

hållas. Nle. duken bör ej med något fuktas, ty det åstadkommer kyla. Har man Stinkspiritus til hands, låter man ångorna deraf gå upp under täcket. Man borstar desutom starkt in i händerna och under fotfuluserna: man kittlar näbbärrarna med en sjäder, doppad i Stinkspiritus, eller i bränvin: man förer snus eller peppar up i näsan, dock så, at det ej kommer ned i halsen: man slår händer, sötter, lummor och armbål med friska näslor. Alt måste dock ske med varsgamhet och tålamod, ty håftiga rörelser skada mer än de gagna. Om wintren, då kroppen är stelnad, bör den först gnidas med snö eller stött is, och uppvärmingen ske efter hand, med mycken försiktighet.

4) Imedertid tilredes et Tobaksröks-Clisir, som antingen sättes med en dertil inrättad machine, eller i brisi deraf, på följande sätt: En pipa med någorlunda långt skaft, hälst af läder, med munstycke af horn, stoppas löst med Tobak, som väl itändes och upblåses: man förer sedan munstycket warligt in i folgången, och piphusvudet betäckes med en annan lika stor fyld och itänd pipa; fogningen omlindas med fuktadt papper eller linne; genom den öfva pipan blåses röken in i kroppen genom haka-åndan på den sjuke. Man blåser saktt, på det man längre dermed må kunna fortsätta, och gnider magen warligt, at röken får friare smälopp.

5) Om

5) Om någon sakare är förhand, försedd med ihålig lång bougie eller flexible catheter, införes den genom munnen i sruven, nedan om luft-rörets öpuing, och med en liten spruta intryckes i magen liet Stinkspiritus, eller Prinsens gula droppar, utblanvade med vattn, eller pepparmynts vattn, eller saften af pepparrot med vattn, eller bränvin med vattn eller vin. Denna operation bör ske med all försiktighet, at ingen åckel upkommer, och instrumentet beröbre ej långe lemnas i halsen. Ofwannånde Medicamenter kunna åfven nyttjas som Clisir.

Man bör utan uppehåll fortsätta dessa förföf, åt minstone i 4 eller 5 timar, och så laga, at emedan det ena medlet nyttjas, et annat tilredes, och flera på en gång werk tillas. Man bör ej upphöra med alt, så snart den sjuke gifvit teken til lif, utan om man är så lycklig och märker, at han andas och förmår svälja, gifwes honom något varmt at dricka, och han läggges i en torr och varm sång at hvila och hämita krafter.

Man bör ock warna allmåheten för vissa medel, som af gammal häfd varit nyttjade, men äro farliga befundne: neml. at ej låta hänga kroppen vid fotterna, med husvudet ned, ej rusta hoatom öfver tunnor, eller bruka några väldsamma rörelser; ej hålla det vainsla i halsen på den sjuke, tavan han kan sväl-

swâlia, annorlunda än på det Rio s bestrefne sätt; ej blåsa tobaksrök i munnen, och i allmänhet ej gifwa något, som åcklar, aldrarinnst i åt-medel, och aldeles icke låta öpna ädren, förrän den sinke fullkomligen kommit sig före, och då flagar öfver hestig hufvudvärk, eller har feber med hög puls. Operationen, kallad Bronchotomie, må ei heller förråtas, såsom besnunnen onödig och osta städlig.

* * * * *

De som af Os bliswit qwasde, bôra strax sbras i fria luften, eller fönster och dörrar i rummet öpnas: man affläder dem och bestänker dem öfver hela kroppen, i synnerhet ansiktet, med kalt vatten, och släcktar eller blåser kall luft emot ansiktet. I öfrigt försares med dem loka som förestriwit bliswit med dem, som utur wattuet upptagas. Dock torde man här med Tobaksröks Clistur funna uträcka mindre, och mästa nyttan väntas af warlig inbläsning i lungorna.

Det skulle ej liaset bidraga til denna angelägna Wetenskapens förbättrande, om de händelser, som haft en lycklig utgång, blefwe Kongl. Collegium Medicum meddelte, tillika med en noga beskrifning på de medel, som hafta synts göra den bästa nyttan.

Posternas afgång ifrån G O T H E B O R G, Jämte föryade Bref-Taxan.

Måndagen kl. 12	inleffwereras	brefwen til
Kongåls 2,	Marsstrand 3,	Strömsiad 4,
Uddewalla 3.		
Kl. 5 eftre midd.	ingifwas	brefwen til
Alingsås 2	Jönköping 4	Nyköping 7
Carlskron 7	Linsköping 6	Öwarzeby 5
Carlshamn 6	Medevi 5	Trosa 7
Grenna 5	Morrköp. 6	Skeninge 6
		Madstena 5
		Göderköp. 9
		Berid 5
Dmedagen kl. 3 e. m.	ingifwas	brefwen til
Alingsås 2	Engelholm 4	Hernösand 9
Arboqa 6	Enköping 7	Hjo 4
Afwejia 7	Eskilstuna 6	Hovsiva 4
Gärdt 19	Fahluna 8	Hudviks. 8
Bergen 19	Falköping 4	Hörby 7
Bjästa 9	Falköpb.	Kungeback. 2
Höllnås 8	Gefle 8	Köping 6
Christiansf. 6	Gripem. 19	Laholm 4
Embritsb. 6	Halmstad 4	Landsero. 5
Damgar. 19	Hambare 19	Lidköping 4
Deleby 9	Hedemora 7	Lindesb. 6
Efolsund 7	Helsingör 9	Lund 5
Eslarleby 8	Helsingb. 5	Lövz 19
		Stockholm 7
		Stralsun 19
		Strengn. 7